

KDO TO JE? TEN, KTERÝ PŘICHÁZÍ

1. čtení: Matouš 21,1-11

Hlavní čtení: Jeremiáš 23,5-8

Milé sestry, milí bratři v Pánu Ježíši Kristu!

Prozradím vám něco, co o mně ještě nevíte. Měli jsme doma osla. Pravda, ještě v době, kdy jsem bydlel se svou rodinou na východním Slovensku. Můj syn, když mu bylo deset let, měl sen – chtěl osla. Z nějakého důvodu mu už nestačil tatínek. Začalo být problematické, abych ho nosil na ramenou. A to je jeden z důvodů, proč mám rád příběh o slavnostním příchodu Pána Ježíše do Jeruzaléma. Cítím, jako bych tomuto nepodstatnému detailu z příběhu lépe rozuměl. Protože toto zvíře mě naučilo, jak silné dokážou být naše předsudky a stereotypy, které máme zažité. Říkáme, že osel je hloupé, tvrdohlavé zvíře, symbol neurozenosti a obyčejnosti. Je však užitečný, protože je vytrvalý a pracovitý, mnoho toho nepotřebuje, zkrátka dře jako osel. My jsme s Herbym – tak se jmenoval – pochopili několik věcí. Když chceš někoho poznat, musíš s ním něco prožít a chvíli kráčet společnou cestou. A tehdy pochopíš, že takový osel je osobnost, docela vtipná, možná trochu svérázná, ale také nesmírně citlivá a spravedlivá. Možná by stálo za to, když máme s někým problém, neumíme ho přijmout a díváme se na něj jen skrze předsudky – abychom si „koupili osla“. Zkusili s takovým člověkem něco prožít, chvíli kráčeli společnou cestou.

A teď se pokusím o „oslý můstek“. Pojďme kráčet se zástupem poutníků do Jeruzaléma vedle Ježíše. Krácejme chvíli společnou cestou. Cesta na svátek Paschy trvá z Galileje tak pět až šest dní. Poutníci krácejí uprostřed jara v příjemném počasí a procházejí krásnou zelenou krajinou. Je to událost, na kterou se připravují dlouhý čas. Všechno tomu přizpůsobí, je to jeden z nejdůležitějších vrcholů roku. Cestou zpívají žalmy, připomínají si dávné příběhy. A většinou přecházejí přes Jordán, jako jejich otcové, když vstupovali do zaslíbené země. To jsou okamžiky, které probouzejí jejich náboženské citění. A hořkost způsobená přítomností římských hlídek otevírá jejich srdce mesiášským zaslíbením. Kéž by už přišel Mesiáš z pokolení Davidova a vrátil tomuto městu zašlou slávu. Izrael už přes šest set let nemá krále. Od babylonského zajetí je v područí jiných mocností. Avšak chrám je skvostně obnovený, nebyl tak velkolepý ani za Šalomouna. Září na vrchu a oslepuje poutníky. A to všechno vyvolává v lidech pocity neopakovatelnosti této chvíle, nadšení až euforii. To je dojem z toho příběhu. Lidé pod vlivem této atmosféry házejí své pláště a ratolesti na cestu před Ježíše. Je to symbolické jednání. Vzdávají tím Ježíši královskou úctu. Plášť je ten poslední majetek i toho nejchudšího člověka, kterým se mohl v noci přikrývat. Házení pláště je aktem odevzdání, důvěry v Boží péči a ochranu. A něco podobného byly ty ratolesti. Jsou symbolem nejen vítězství, ale Židům připomínají i cestu pouští. Když jejich život byl křehký jako život ve stánku z ratolestí. A Bůh je provázel svou ochranou a vítězstvími na jejich cestě z otroctví do svobody. A uprostřed toho nadšení prožívají a zpřítomňují Boha starostlivého, ochraňujícího a vítězího. Jaké by bylo krásné, kdybychom v tomto nadšení kráčeli v zástupu poutníků spolu s Ježíšem. Církev svým nadšením může vydávat srozumitelné svědectví o Bohu tomuto světu.

Při této témě vzpomínám na události devadesátých let. Nebyly to jen roky divoké privatizace, ale i roky obnoveného nadšení církve. Konaly se aktivity, které do té doby byly nemyslitelné. Mimo jiné i satelitní evangelizace Billyho Grahama. Připomínám to, protože to byla událost provázená velkým nadšením a zájmem lidí v církvi i mimo ni. Jsem vděčný, že jsem prožíval tu neopakovatelnou atmosféru. Zapojoval jsem se do dění jako duchovní poradce pro mládež. V Michalovcích se tato akce uskutečňovala v Kongresovém sále bývalého OV KSS. Tento skvost socialistického realismu stál na místě zbořené židovské synagogy. Ta osiřela po deportaci a vyvraždění početné židovské komunity v tomto městě. Spojení této symboliky temných stránek našich dějin a této evangelizace umocňovalo nadšení. A ve chvíli, kdy zaznívala píseň Golgota a její refrén: **„Klince nedržali na kříži ťa viem,/ ani ľudská zloba,/ môj ťa držal hriech./ Klince nedržali na kříži ťa viem/ iba z veľkej lásky ku mne si tam šiel.“** Uprostřed této atmosféry, když zněla tato píseň, jsem si uvědomil, jak mocný a jedinečný je Bůh. Je Pánem a Králem nad dějinami a v jediném okamžiku zlomí pouta nespravedlnosti a světlem své pravdy a lásky prozáří každou temnotu. Tento jedinečný okamžik jsem vnímal jako rehabilitaci, kterou Bůh vykonal v jediné chvíli. Jako by zaznělo Jeho poslední slovo nad děsivostí holokaustu a obludností komunismu. A já jsem poznal, že Bůh je Pán a Král. Když kráčíme s nadšeným zástupem víry spolu s Ježíšem, odkrýváme přirozeným způsobem odpovědi na otázku: „Kdo to je?“ Kdo je ten Ježíš, který kráčí s námi.

Kráčejme ještě chvíli s tímto nadšeným zástupem, s Ježíšem uprostřed. To, co prožívají poutníci, není jen nadšení, ale oni rozpoznali znamení. Ježíš je jako vystřižený ze Zachariášova proroctví: „**Rozjásej se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hlahol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.**“ (Zach 9.9) Jejich jednání není náhodné. Vidět v něm, jak znají Písmo a jak dokážou na Slovo reflektovat ve svém chování. To Slovo dostává podobu a je čitelné i pro lidi kolem nich. Dokážou rozpoznat kontext, proto volají slovy 118. žalmu: „**Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!**“ Zástupy kolem Ježíše mají tuto citlivost na Slovo, umějí Slovo zpřítomnit a rozumějí, že Slovo je živé. Je vzácné, když lidé čtou Bibli a umějí ji vhodně citovat. Ale ještě důležitější je, aby odkaz Slova dokázali aplikovat, uplatnit. Jako tyto zástupy v dané chvíli. Jsou pod římskou nadvládou, nesou si všechny znaky své chudoby a ponížení. Avšak rozpoznali i díky Písmu, že i za těchto okolností, v této době je Ježíš králem.

Vzpomínám si na jednu sestru, skutečnou „písmárku“. Když se stalo něco zlého ve světě nebo v konkrétním lidském životě a rozebírali jsme to, ona se po chvíli pokojně a osvobozujícím způsobem usmála a řekla: „Vždyť čteme Bibli, víme, že to takto musí být,“ a dodala výstižný citát. Je vidět na nás, že čteme Bibli? Nemyslím teď jen v oblasti morálky, chování – o to se, věřím, usilujeme. Ale spíše z pohledu naděje. Žijeme velmi pohnuté časy, plné ohrožení, rychlých proměn a narůstající vnitřní nespokojenosti lidí. Umíme pod tlakem všeobecné únavy, stresu, stěžování si a občasné bezradnosti přinést světlo naděje? My přece víme, kdo je Král a kdo má poslední slovo. Zástupy kolem Ježíše mají být takovým hlasem na poušti tohoto světa. Zástupy prožívají nadšení, aktivně přistupují k Písmu a jeho odkazu. A to je nesmírně důležité k tomu, abychom na cestě s Ježíšem vyvolali v lidech otázku: „**Kdo je to?**“ Aby náš přístup, naše jednání vzbudilo zvědavost a touhu poznat Ježíše – toho, který přichází. A tu nás ale překvapí odpověď: „**To je ten prorok Ježíš z Nazareta v Galileji.**“ Zástupy vzývající Ježíše jako krále najednou o Ném řeknou, že je to prorok z Nazareta. Co za tím slyšíme? Snad lokálpatriotismus? Podívejte, jeden z nás Galilejců – a všichni Ho vítají jako krále? Anebo nám chce evangelista připomenout, že nadšení a uchopení Písma je nesmírně důležité, ale je třeba jít na té cestě s Ježíšem ještě dál. Chvíli tedy ještě s Ním kráčejme společnou cestou.

„**Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy Davidovi vzbudím výhonek spravedlivý. Kralovat bude jako král a bude prozřavý a bude v zemi uplatňovat právo a spravedlnost. V jeho dnech dojde Judsko spásy a Izrael bude přebývat v bezpečí. A nazvou ho tímto jménem: »Hospodin – naše spravedlnost«.** (Jer 23,5-6)“

Klíčem k pochopení, kdo je Ježíš, je Jeho spravedlnost. O jakou spravedlnost jde? Tento pojem je dnes velmi zdeformovaný korupcí, ale i zákonickou představou, že oko za oko a zub za zub. Spravedlnost Boží začíná ve chvíli, kdy Bůh–Král usedá na oslátko, aby vstoupil do příběhu dějin, do příběhu lidské bídy. Když bere na sebe podobu pokorného, tichého a poníženého krále. Když se ztotožňuje se zástupem poutníků hledajících pokoj v branách Jeruzaléma. Když se stane jedním z nich, jedním z nás.

Krásně to vyjadřuje příběh Ježíšova křtu. Minulý týden jsme slyšeli otázku, která otevírala náš advent. Jan Křtitel se ptá Ježíše: „Ty jdeš ke mně?“ A Ježíš mu dává odpověď, že je třeba, aby se naplnila veškerá spravedlnost Boží. Ježíš přichází, aby vzal na sebe úděl hříšníka. V tomto milosrdenství se naplňuje Boží spravedlnost. A v plnosti to pozná a prožije lotr ukřižovaný s Ježíšem. Ten v jediném okamžiku poznává svou vinu, hřích, ví, že trpí spravedlivě. Ale zároveň poznává velikost milosrdenství toho, kdo je ukřižován spolu s ním – a přece nevinný a spravedlivý. Tehdy pochopí, kdo to je, tento Ježíš visící na kříži mezi hříšníky. A vysloví ta slova: „**Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.**“

To je ten moment, kdy poznáváme, kdo je Ježíš. Když pochopíme, že přišel naplnit spravedlnost Boží. Vzal na sebe kříž, na kterém Ho nedržely hřeby ani lidská zloba, ale můj a tvůj hřích. Vzal na sebe kříž našich bolestí, pochybností, našeho žalu a strachu – a jen z veliké lásky na ten kříž šel.

„**Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy se už nebude říkat: »Jakože živ je Hospodin, který vyvedl syny Izraele z egyptské země«, nýbrž: »Jakože živ je Hospodin, který vyvedl a přivedl potomstvo domu Izraelova ze severní země a ze všech zemí, kam je rozehnal«. Usadí se ve své zemi.**“ (Jer 23,7-8) A přicházejí dny, kdy se bude říkat, že Bůh přišel, aby se rozpomenul na svou spravedlnost. Aby odňal naše provinění i zatracení a přivedl nás do svého království. Tak, prosíme, přijď, Pane Ježíši. **Amen.**

Modlitba:

Drahý Pane Ježíši, spravedlivý náš Bože, děkujeme Ti, že přicházíš do našich životů, abys byl naší pomocí a spásou. Děkujeme Ti, že můžeme poznávat Tvé přijetí a lásku. A děkujeme Ti, že smíme vědět o Tvém království, kde i pro nás připravuješ své místo. Prosíme, dej, abychom byli nadšeni z toho, co jsme poznali a přijali, a abychom radostí z Tvé spásy a oddaností Tobě probouzeli v srdcích lidí touhu po tom, aby i oni poznali, kdo jsi. Požehnej toto naše adventní poslání. Amen.